

A Dugonics-Társaság első őszi fölolvasó ülése

(A Délmagyarország munkatársától) A Dugonics-Társaság vasárnap délután 16 órai kezdettel fölolvasóülést tartott, amelyet Várady Imre dr. professzor, a Dugonics-Társaság elnöke nyitott meg.

Az elnöki megnyitó ráért arra, hogy a Dugonics-Társaság öthónapos szünet után újból folytatja kulturális tevékenységét és a mai nehéz idők ellenére minden hónapban megtartja fölolvasó üléseit, sőt, ha lehet, még sűrűbben akar üléseket rendezni. Utalt az európai eseményekre és Lengyelország szomorú sorsára, majd arra, hogy most északi nyelvrokonaink felé száll nemzetünk aggodalmas szeretete s ez a rokonérzés éppen szombaton jutott ünnepies kifejezésre Szegeden, a finn-ugor nap megrendezésével kapcsolatban. Ezután országnak helyzetéről beszélt:

— A kisértések Scyllai és Charybdis között fut nemzetünk hajója — mondotta —, majd kifejtette, hogy a mostani nehéz időkben az egész ország népének helyén kell állnia és támogatnia kell nemzetünk hajójának bölcs kormányosát minden törekvésben. A nagy baráti nemzet, Itália példája kell szemünk előtt lebegjen, amikor belsőleg megerősödvé, lábhoz tett fegyverrel várjuk a helyzet kialakulását.

— A hazáért meghaltnudást nem kell senkitől sem tanulunk — folytatta Várady professzor —, de a hazáért élni, dolgozni, verejtékezni türe és küzdeni is kell.

A professzor itt ismét Olaszországot állította követendő példaképül hallgatóságára elé, majd ráért arra, hogy a Dugonics-Társaság is fokozott mértékben akar dolgozni; bejelentette, hogy a társaság szombati igazgatósági ülésén elhatározta, hogy a jövőben háromhetenként tartanak fölolvasó üléseket. A programot úgy állítják össze, hogy minden elhangzott szóból a szellem ereje gyarapodjék, hogy magyarságunkban szilárdabbakká váljunk és nemcsak hagyományaink szellemével teljék el a lelkünk. Végül hangsúlyozta, hogy a nemzet fölötté áll a fajiságnak és a népiségnek, mert asszimiláló ereje egyévi olvasztja a különböző népeket. A nemzet nem vér, nem faj, hanem gondolatközösség, az eszmék eszmények és hagyományok közössége.

A nagyhatalú és lelkes tetszéssel fogadott megnyitó után Forray J. Sándor vendéglátó a régi pénzekről és a magyar régipénzgyűjtésről beszélt. Elmondotta, hogy Kr. e. 700 táján találták föl ezt az ötletes csereeszközt, egyesek szerint a görög Argosban, mások szerint Kisázsiaiban, Libiában, vagy Perzsiában. Az első pénzek négyzetes fémlemezre voltak, később jöttek rá, hogy a kerek forma sokkal célszerűbb. A görögök a pénzgyártás terén is remekműveket készítettek, a rómaiak már kevésbé művészi, de kiterjedt világbirtalmuknál fogva sokkal többféle pénzt csináltak.

A nagy hozzáértéssel és lelkes műgyűjtői szeretettel fölépített előadás további részében Forray J. Sándor a magyar numizmatika szakirodalmáról beszélt, amely 140 évre nyúlik vissza, a pénzgyűjtés azonban nálunk is közel 350 éves. Az első ismert magyar pénzgyűjtő tudós Zsambóky János volt 1578-ban s nagyszerű gyűjteménye Rudolf császár tulajdonába ment át, aki maga is pénzgyűjtő volt és nem vetette meg a gyűjtésnek ezt a módját sem... Beszélt még Nádasdy Ferenc gróf gyűjteményéről, majd az erdélyi régi pénzekre tért rá és hangsúlyozta, hogy a magyar pénzverés történetében első hely illeti Erdélyt. Az erdélyi fejedelmek művészi pénzdarabjai tiszta nemzeti szellemben, magyaros stílusban és fejlett technikával készültek. Megemlítette, hogy Báthori Zsigmond, Erdély fejedelme még így nevezte magát az általa veretett pénzen: Moldova és Havasföld fejedelme, az erdélyi fejedelmi cím mellett...

Végül a régi érmékről emlékezett meg és fölsorolta a szegedi érmeiket, amelyek a XX. század elejéig megjelentek. A közönség az előadást színtelenül figyelve hallgatta meg.

A délután kiemelkedő eseménye Sik Sándor előadása volt, aki szegedi verseiből olvasott föl néhány visszacsendülő, népi muzsikával telve, a katolikus gondolat eszményi fényében ragyogó, megkapóan szép költeményt. Újabb, szegedi vonatkozású költeményei közül valóságos gyöngyszemek: »Alattam a végtelen Alföld« és a »Szegedi óda«. Az előbbinek bensőséges, népies rímsai, az utóbbinak otthonos szeretete és nagy-nagy emberszeretete egy muzsikál, mint népi motívumokból és katolikus, egyházi dallamokból szőtt áhitatos rapszódia... Halk, mélabus hangulatával is megrázó volt az »Átokházi ózitek«, a »Tiszayirág« című kis költeményben pedig annyira

a hullámzó melódia, csobogó ritmus, hogy szinte hallja az ember a szöke Tisza lassu, méltóságos haladását Istentől szabott célja felé. A fegyelmelt, tisztalelkű Istenszolgája, a katolikus eszme diadala énekel a »Csordulj ostar« című allegorikus költeményében s elbájoló lelki egyszerűség, derű esendül a »Cinege« című vers visszatérő ri-

meiből, dallamos soraiból.

A közönség kitörő lelkesedéssel, percenként ünneplő a színesszavú papföltöt, akinek néhány »némszegedi« versét kellett ráadásul elszavalnia. A Dugonics-Társaság első őszi ülése Sik Sándor verseinek fölemelő hangulatában, 17 óra után ért véget.

HIREK

— A központi egyetem előtt állítják föl Kiss Albert mellszobrát. Ismeretes, hogy a Turul-Szövetség hónapokon keresztül tartó gyűjtési munkával elkészítette Sostai Herváth Etel szobrászművésznel néhai Kiss Albert egyetemi tanár mellszobrát és annak föllállításának engedélyezését kéri a várostól. A hétfődéli referáló ülésen bemutatták a szobrot és Csallány Dezső muzeumbiztos, valamint Vágó Gábor szobrászművész úgy nyilatkoztak, hogy a szobor művészi szempontból kifogástalan és az egyetem előtt jobboldalt levő parktűkör a szobor föllállítása szempontjából nem kifogásolható. A terv szerint november első napjában kerülnek föllállításra a szobor. Erre az ünnepségre többen eljönnek Kecskemétről, miután néhai Kiss Albert egyetemi tanár kecskeméti születésű volt. Az egyetem tanácsa szerdán dönt a szobor föllállításának engedélyezéséről. Itt írjuk meg, hogy október 29-én, szombaton Varga József iparügyi miniszter Szegedre érkezik és a Turul-Szövetség dompusává avatják. Szó van arról is, hogy ugyanezen a napon leplezik le Kiss Albert szobrát.

— A Turul-Szövetség követtábor. Vasárnap nagyszámú közönség jelenlétében tartotta meg a Turul-Szövetség ezévi 15-ik jubileumi követtáborát a bölcsészeti kar előadótermében. A követtábor beszámolója 10 órakor kezdődött; résztvettek Baló József dr. egyetemi tanár az egyetem rektora, Ditrői Gábor dr., Farkas Béla dr. és Gelei József dr. egyetemi tanárok. Gelei József dr. magister nagyhatalú beszédet mondott a Turul hivatásáról, céljairól. Beszélt arról, hogy a mostani történelmi időkben a magyarságnak is a nyilvánosság elé kell hoznia revíziós követeléseit. A békekorszak a lengyel-német háborúval végetért; a magyarságnak is a teltek mezejére kell lépnie. A magister-egyetemi tanár beszédét nagy tetszéssel fogadta a közönség. A beszéd után a kerületi vezérek mondották el beszámolójukat.

— A hősi emlékművek kötelező fölülbírálatára. A belügyminiszter köriratot küldött a városok polgármesteréhez, amelyben hivatkozik a Kultuszminisztérium leiratára, amely szerint gyakran előfordul, hogy az emlékművek nem kerülnek a bírálóbizottság elé, mielőtt elhelyeznék őket. A belügyminiszter figyelmeztet arra, hogy 1934-ben rendeletet adtak ki, hogy akár egyes közületek, akár testületek emlékművet készítenek, be kell mutatni a terveket a hősi emlékművek bírálóbizottságának. Miután az országban több helyen előfordult, hogy művésziellen és izléstelen emlékművek készültek felülbírálat nélkül, a jövőben illetékes szervek szigorúan ellenőrzik majd az ilyen emlékművek felülbírálatát.

Fölemelik a zsidók vagyonadó-kivetését Németországban

Berlin, október 23. A német távirati iroda jelenti: A múlt év novemberében egymilliárd birodalmi márka vagyonadót vetettek ki a németországi zsidókra. A kivetés arányát annak idején a vagyon 20 százalékában állapították meg. A fizetési kötelezettség csökkentését, vagy emelését attól tették függővé, hogy a befizetés az egymilliárd márka megfizetése, vagy alatta marad. Az eddigi befizetésekkel látható, hogy az egymilliárd márka összeget nem fogják elérni. A pénzügyminiszter ezért rendeletet adott ki, amely a fizetési arányszámot a vagyon 25 százalékára emeli föl.

Az 5 százalékos különbözethez eredő összeg befizetésének határideje november 15-ike.

Az idő A Meteorológiai Intézet jelenti 22 órakor. Időjelölés: Mérsékelt szél, sok helyen, főleg a keleti megyékben megcsö és köd. A hőmérséklet alig változik.

— Az olyan egyéneknek, akiknek belurülése elégtelen s ezért emésztésük meg van zavarva és éjjel nem tudnak aludni, ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet elgyomorral inni. Kérdezze meg orvosát!

— Külön motorvonatok közlekednek Mindenszentekkor a belvárosi temetőbe. Mindenszentek napjára való tekintettel november 1-én a MAV Szeged-pályaudvar és a belvárosi temető melletti 313. számú őrház között motorvonatokat helyez forgalomba. A motorvonatok Szeged-pályaudvarról: 13.43, 14.35, 15.05, 15.30, 15.55, 17.14, 17.30 órákor indulnak. A 313-as számú őrházról visszaindulnak: 13.54, 14.46, 15.15, 15.41, 16.06, 13.38, 17.25, 17.48 órákor. A két állomás közötti menetidő 9 perc; a menettérti jegy ára 40 fillér. A motorvonatokon az egyéni kedvezmények is érvényesek. A vonatok egyébként a 313-as őrházról Szegedig is igénybevehetők és ebben az esetben a jegy ára 16 fillér.

— Elpusztult Chopin szíve Varsó ostroma alatt. Zenei körökben nagy sajnálkozást keltett, hogy Chopin szíve Varsó ostroma alkalmával elpusztult. A város többnapos ostroma alatt lövedék érte a Szent Kereszt-templomot is és szétrombolta azt a holtívet, amelyben a nagy lengyel zeneköltő szívét tartalmazó ezüstdoboz volt befalazva.

— Tápai Antal elkészíti Tömörkény István szobrát. A Móra-szobor elkészítése és föllállítása után Tápai Antal, az ismert nevű szegedi szobrászművész hozzáfogott, hogy a város nagynevű fiának; Tömörkény István irónak is elkészítse a mellszobrát. Tápai Antal a szobrot a múzeum előtt szeretné elhelyezni, hogy a Móra-szoborral szimmetrikus lépcsőzeti beszőgellésben álljen. A rendkívül tehetséges fiatal szobrászművész a szoborért a várostól esúpan annyit kérne, hogy egy darab földön fölépíthesse műtermét, ahol művészi hivatását zavartalanul gyakorolja.

— Tört aranyát, ezüstjét adja el Tóthnál.

PÁRSI NAGY ÁRUHÁZ RT.

SZEGED, CSEKONICS és KISS-UTCA SAROK

HAZTARTÁSI PAPIRÁRU:

AGIS rajzszeg 1-es 1 doboz 100 drb	—11
Légyvédő fekete papír 70 cm széles 1 m	—18
Nemzeti rajzszeg 1-es 1 doboz 100 drb	—18
Papírszönyeg 10 cm széles 1 méter	—18
Sötétkék légyvédő papír 65x180 cm 2 iv	—22
Sötétkék légyvédő papír 65x90 cm 4 iv	—22
Papírtálca 0-ás 35 darab	—24
Mignon hüvely 1-es 130 drb	—21
Papír tortalap 10 drb	—21
Csomagoló papír fehér 3 iv	—21
Csomagoló papír barna 3 iv	—21
Színes falvédő papír 3 méter	—21
Színes állvány papír 7 drb	—21
Hentes csomagoló papír 6 iv	—21
Barna fedelű beírókönyv 16 lapos 3 drb	—21
Papírtálca fedelű naptáros notesz 3 drb	—24
Színes vagy fehér levélpapír borítékkal 10 drb	—24
Légyvédő fekete papír 50x100 cm-es 2 drb	—30
Kék nyomású papír falvédő 2 drb	—28
W. C. papír 150 lapos fehér 3 csomag	—44
Sima szélű hófóhér papírszalvéta 30x30-as 200 drb	—88